

Planter

Registreringsnet uge 39: Skadedyr i vinterraps og vintersæd

Der er udløst bekæmpelse af bladlus i enkelte tidligt såede vinterbyg- og hvedemarker med 3-4 blade. Der er igen Kaiso Sorbie på markedet, så der er fleksibilitet i tidspunktet for bekæmpelse rettet mod rapsjordloppens larve.

Analyse | 27. september 2022

3. registrering af bladlus i vinterbyg og hvede

Forekomsten af bladlus følges igen i dette efterår i registreringsnettet i 32 vinterhvedemarker og 22 vinterbygmarker frem til og med 1. november. Der bedømmes i tidligt såede marker (sået før 15. september) og i milde områder, hvor risikoen for angreb af bladlus og dermed havrerødsot er størst.

Vinterbyg: der er pt. registreret i 15 marker, hvor der er fundet angreb i 5 marker (0,1-10,0 procent angrebne planter). Vinterbygmarkerne er sået i perioden 25. august til 14. september.

Vinterhvede: der er pt. registreret i 21 marker, hvor der er fundet angreb i 6 marker (0,5-5,0 procent angrebne planter). Hvedemarkerne er sået i perioden 31. august til 14. september.

Der findes ingen bekæmpelsestærskel for bladlus om efteråret i vintersæd, fordi et varierende antal bladlus indeholder smitte af havrerødsot, og fordi det er ukendt, hvornår nattefrost reducerer antallet af bladlus. Finder man dog bladlus på 2-3 procent af planterne, anbefales en bekæmpelse, såfremt marken er sået før ca. 20.-25. september. Jo tidligere såning jo større risiko for angreb. I vinterbyg er der i 2 ud af 15 marker mindst 2-3 procent angrebne planter. I hvede er der i 3 ud af 21 marker mindst 2-3 procent angrebne planter.

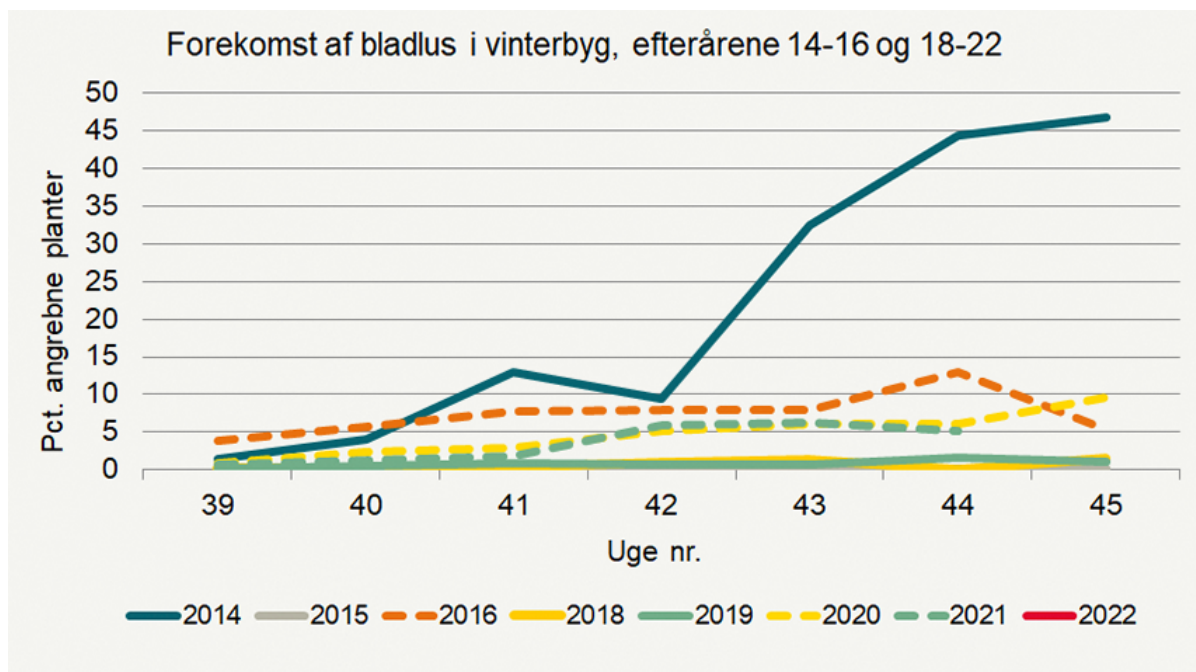
Evt. bekæmpelse kan i tidligt såede marker være aktuel fra 3-4 bladstadiet. Kun ved kraftige angreb kan bekæmpelse være aktuel tidligere.

Som bekendt har Syngenta udviklet appen "BYDV Assist" med den engelske graddageberegner til at beregne det optimale tidspunkt for evt. bladlusbekæmpelse om efteråret. Modellen kan også beregnes på Landbrugsinfo ved at søge på ordet "Graddageberegner" (indsæt fremspiringsdato som startdato samt 3 hhv. 170 ved basisværdi og tærskelværdi. Endelig skal der indsættes 0,7 ved klimaændring).

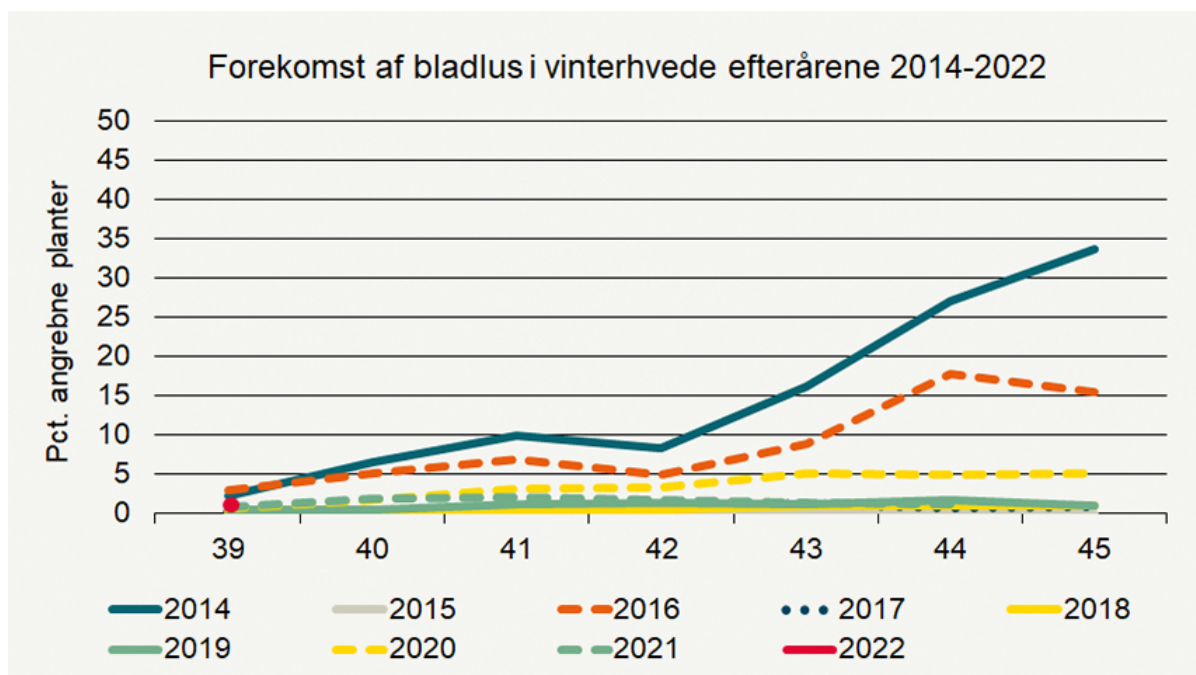
Det er meget vigtigt at være opmærksom på, at tærskelværdien på 170 graddage nås i langt de fleste marker i de fleste år. Dette betyder selvfølgelig ikke, at langt de fleste marker skal sprøjtes mod bladlus hvert efterår. Tærskelværdien skal derfor sammenholdes med, om der findes bladlus i marken, og om der er udviklet et vist antal blade i vintersæden, så virkningstiden ikke bliver meget kort. Ved senere såning kan godt behandles ved færre blade, fordi væksten her er nedsat, og virkningstiden derfor er længere.

Markerne undersøges bedst ved at man lægger sig ned og kigger på bladene i modlys. Hvis der er en eller flere "mørke pletter" på bladene, kan en nærmere undersøgelse afgøre, om det er bladlus eller ej. Bladlusene kan også sidde på stænglerne lige i jordoverfladen. De kan også sidde i hjerteskuddet eller "kræmmerhuset", så her er bedst at kigge på planterne ovenfra. Der er tit flest bladlus ved hegn o.lign., hvor der er læ. Bladlusene er sværere at se i regn- og blæsevejr.

Figur 1. Udviklingen i angreb af bladlus (procent angrebne planter) i registreringsnettet i vinterbyg i 2022 og i tidligere år.

Figur 2. Udviklingen i angreb af bladlus (procent angrebne planter) i registreringsnettet i vinterhvede i 2022 og i tidligere år.

5. registrering af rapsjordlopper

Forekomsten af rapsjordlopper følges igen i år i september-oktober på ca. 50 lokaliteter via gule fangbakker. Formålet er at vurdere behovet for bekæmpelse rettet mod larver.

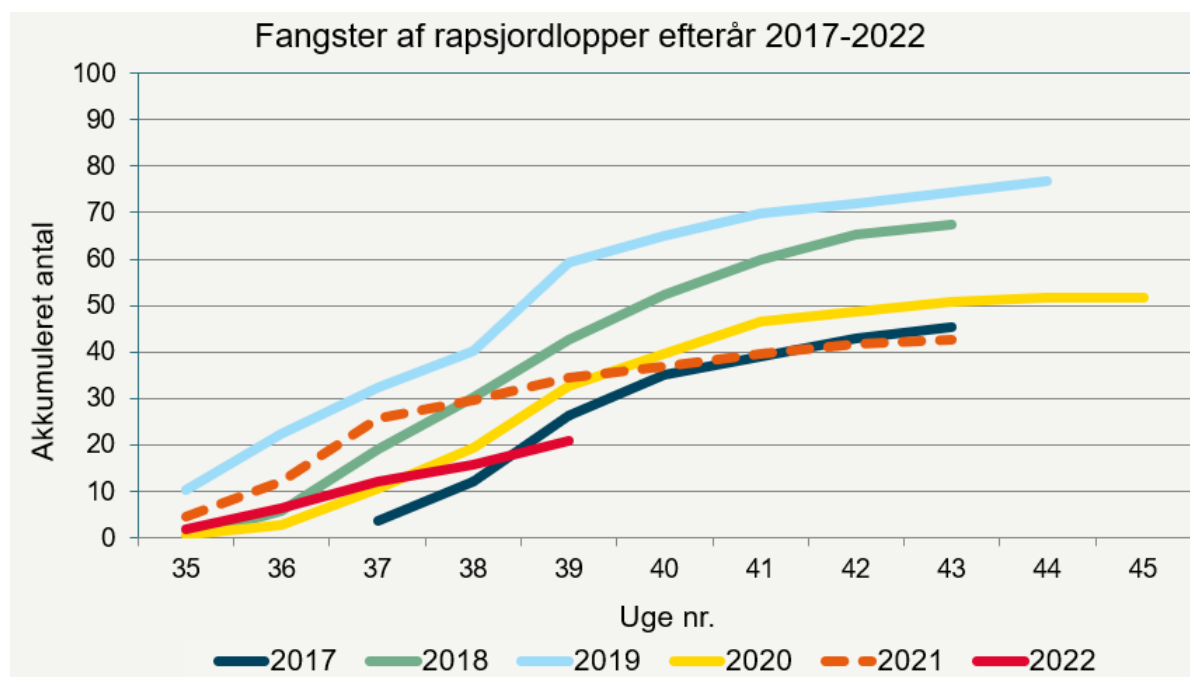
Behovet for at udføre bekæmpelse rettet mod bladgnav i de tidlige vækststadier skal man se sig til. Bekæmpelse rettet mod bladgnav er aktuel indtil ca. 4 løvbladstadiet ved 10 procent bortgnavet bladareal, dog 5 procent bortgnavet bladareal ved angreb i kimbladstadiet eller ved svag vækst. 0,1-0,15 kg pr. ha Lamdex eller 0,05-0,075 kg pr. ha Kaiso Sorbie anbefales til bekæmpelse rettet mod bladgnav. I flere marker er der grundet de tidligere tørre forhold flere udviklingstrin af raps, hvorfor bekæmpelse mod bladgnav kan være aktuel relativt sent.

Til at vurdere angrebsstyrken af larver, er der sat 2 fangbakker ud pr. mark. I år er som noget nyt yderligere sat 2 fangbakker ud, som er nedgravet i jorden overfladen. Ifølge tyske undersøgelser fanges der i gennemsnit ca. 40 procent flere rapsjordlopper ved nedgravning af bakkerne i jorden overfladen, da flere biller her lander i bakkerne. Fangsterne i de to typer fangbakker er vist separat.

Den vejledende bekæmpelsestærskel er en samlet fangst af 25 rapsjordløpper pr. fangbakke i de runde fangbakker (radius 11 cm) indenfor tre uger i hovedflyvningsperioden, forudsat at æglægningen er begyndt. Æglægningen begynder cirka 10 dage efter indflyvning til marken, og især i varme efterår lægges der mange æg. Denne vejledende bekæmpelsestærskel er fastsat ud fra fangster i fangbakker, som ikke er nedgravet.

I figur 3 ses udviklingen pt. i forhold til de foregående efterår. Der er pt. i de fleste tilfælde kun fundet et relativt moderat antal rapsjordløpper i fangbakkerne. Den vejledende bekæmpelsestærskel er pt. kun overskredet på 4 af 40 lokaliteter. I de nedgravede fangbakker er der fanget flere rapsjordløpper.

Figur 3. Akkumuleret fangst af rapsjordløpper i gule fangbakker i efterårene 2017-2022. Alle fangster er omregnet til fangster i store gule fangbakker, så tallene er sammenlignelige.

Angreb af rapsjordløppens larver kan være meget tabsvoldende. Bekæmpelse anbefales derfor i alle marker, hvor forekomsten ikke følges via gule fangbakker. Der anbefales 2 fangbakker pr. ca. 10 ha. Har der tidligere været kraftige bladgnav i marken, anbefales bekæmpelse rettet mod larver også trods lave fangster i fangbakkerne.

Til bekæmpelse rettet mod larver anbefales 0,1 kg/ha Kaiso Sorbie eller 0,2 kg/ha Lamdex. Mavrik er også godkendt (til vækststadie 12), men har for svag effekt og anbefales ikke. Lamdex må benyttes til og med 3 løvblade er udviklet, mens der ingen restriktioner er på tidspunktet for anvendelse af Kaiso Sorbie i efteråret. Hvis man derfor skal anvende Lamdex, skal det anvendes tidligere. Grovvaren har tidligere meldt ud, at de ikke kunne skaffe Kaiso Sorbie i dette efterår, men DLG har alligevel nu skaffet yderligere mængder. De kan ikke oplyse mængden, men oplyser, at "de vurderer at kunne dække deres kunders behov for Kaiso Sorbie til bekæmpelse af rapsjordløpper i dette efterår".

Der er udført forsøg med bekæmpelse rettet mod larver i vækststadie 11-12, 13-14, 16 hhv. 18. Bekæmpelse fra vækststadie 13-14 og senere gav jævnbyrdig og god effekt, mens behandling i vækststadie 11-12 gav for svag effekt. Vær opmærksom på, at bekæmpelse er aktuel senere i uens fremspirede marker.

Ved anvendelse af Kaiso Sorbie er der således stor fleksibilitet i behandlingstidspunktet. Bekæmpelse rettet mod larver kan foretages til omkring medio oktober. I milde efterår er dog også set væsentlig effekt langt inde i november, men bekæmpelse i november tilstræbes ikke.

Foto 1. Kraftige angreb af kålbladlus på hjerteskuddet af vinterrapsplante. Nogle af bladene blev gule af angrebene, som var mere udbredte i marken end normalt. Fotograferet 20. september 2022 af Tine Lund, KHL.

Foto 2. Nærbillede af angreb af kålbladlus fotograferet 20. september 2022 af Tine Lund, KHL.

6. registrering af agersnegle

I år bedømmes der i forbindelse med et CA-projekt angreb af snegle i raps i ca. 20 pløjede marker og ca. 20 marker, hvor der praktiseres CA.

Der er pt. denne uge registreret i 22 marker, og angrebene ligger på niveau med ugen før. Omkring 10 procent af bladarealet er bortgnavet i markerne med mest angreb. I en enkelt mark med CA-dyrkning er op til 75 procent af bladarealet bortgnavet. Vækststadiet varierer fra 3 til 9 løvblade, så er der stor forskel på rapsens evne til at modstå angrebene. Der er spredt sneglekorn i 12 af markerne. Af de 22 marker er 2 marker CA-marker.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste registrering i år.

Foto 3. I denne rapsmark er omkring 75 procent af bladarealet bortgravet af snegle. Selv på enkeltstående tidsler i marken ses der nu mange agersnegle. Fotograferet 27. september 2022 af Camilla Beck Nielsen, Agrobi.

[Se registreringer i Registreringsnettet](#)

[Følg udviklingen af skadegørere i registreringsnettet 2022](#)

Se alle ugekommentarer til udviklingen af skadevoldere

Emneord

Registreringsnet/varslings

Vinterbyg, vintersæd

Vinterhvede

+1

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

